

Sigtuna kommun

sigtuna.kommun@sigtuna.se

Rektorn vid Råbergsskolan

gunilla.ordell@sigtuna.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn av Råbergsskolan
i Sigtuna kommun

Tillsyn i Råbergsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sigtuna kommun under hösten 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Råbergsskolan besöktes av Skolinspektionen den 24 oktober 2013.

Fakta om skolan

Råbergsskolan är en kommunal skola i kommundelen Rosersberg i Sigtuna kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass och grundskola årskurserna 1-6. Vid tidpunkten för tillsynen hade Råbergsskolan 248 elever. Av dessa går 34 elever i förskoleklass och 214 elever i grundskolan. Ledningen består av en rektor som tillsammans med två verksamhetsledare utgör skolans ledningsgrupp. Skolan är organiserad i två arbetslag, ett för förskoleklass och fritidshem och ett för årskurs 1-6.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets nationella statistik för ämnesprov i matematik uppnådde 33 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov under läsåret 2012/13. Motsvarande värde för riket var 68 procent. Enligt skolans uppgifter nådde 82 procent av dessa elever de nationella målen i ämnet vid läsårets slut.

Rörande ämnesproven i svenska uppnådde enligt Skolverkets nationella statistik 64 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov under läsåret 2012/13. Motsvarande värde för riket var 78 procent. Enligt skolans uppgifter nådde 91 procent av dessa elever de nationella målen i ämnet vid läsårets slut.

Årskurs 6

Enligt Skolverkets statistik för de nationella ämnesproven i matematik uppnådde 82 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov under läsåret 2011/12. Motsvarande värde för riket var 79 procent. Enligt skolans uppgifter nådde 85 procent av dessa elever de nationella målen i ämnet vid läsårets slut.

Rörande ämnesproven i engelska och svenska uppnådde enligt Skolverkets nationella statistik i stort sett alla elever kravnivån på samtliga delprov under läsåret 2011/12. Motsvarande värden för riket var 87 procent för engelska och 82 procent för svenska. Enligt skolans uppgifter nådde 95 procent av dessa elever de nationella målen i respektive ämne vid läsårets slut.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens samlade bedömning är att Råbergsskolan har vissa områden som behöver förbättras.

Råbergsskolan uppvisar brister i lärarnas samordning av undervisningen vilket påverkar elevernas möjlighet att uppfatta större kunskapsområden. Skolan behöver också utveckla arbetet med att ge elever som lätt når kunskapskraven ledning och stimulans för att de ska kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Vidare uppvisar skolan brister i arbetet med att ge eleverna ett reellt inflytande över undervisningen. Skolan behöver dessutom arbeta med att skapa en god lärandemiljö i relation till utarbetade ordningsregler. Slutligen saknar skolan personal som ansvarar för att tillgodose elevernas behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på de brister som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sigtuna kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 28 februari 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Sigtuna kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.
- Se till att lärarna ger elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnå ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering**Samordning**

I läroplanen anges att undervisningen i olika ämnesområden ska samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet och i undervisningen i olika ämnesområden integrera ämnesövergripande kunskapsområden.

I Skolverkets allmänna råd om planering och genomförande av undervisningen (SKOLFS 2011:149) anges att rektorn bör utveckla former för samverkan och kunskapsutbyte mellan lärarna.

I Skolinspektionens intervjuer med rektorn och lärare framkommer att lärarnas samverkan behöver utvecklas. Rektorn säger att man "försökt få till" temaövergripande arbeten men att det har varit svårt. En del av problematiken kan enligt rektorn spåras till skolans övergång från timpanelös undervisning till den nationella timplanen. Lärarna bekräftar vid intervjuer att samverkan var enklare när man bedrev timpanelös undervisning och att man nu framför allt på mellanstadiet "vaktar sina minuter". Lärarna säger sig sakna tid för samplanering, men rektorn menar att problemet inte är tidsrelaterat utan mer handlar om att lärarna är osäkra på hur man ska samordna undervisningen. Enligt rektorn kommer man under senare delen av hösten 2013 tillsammans med schemaläggaren se över möjligheter för att underlätta samverkan.

Skolinspektionens bedömning är att Råbergsskolan brister i att samordna undervisningen i olika ämnesområden så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.

Ledning och stimulans

Enligt skollagen ska elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

I Skolinspektionens enkäter som genomfördes under våren 2013 framkommer att 48 procent av de svarande föräldrarna anser att deras barn behöver mer utmaningar i skolarbetet. I samma enkätomgång säger 36 procent av eleverna i årskurs 5 att skolarbetet inte gör dem nyfikna på att lära sig mer. Vid intervjuer med skolans elever framkommer att man som elev "inte får så mycket hjälp om det går bra i ett ämne" och att eleverna ofta får göra samma saker även om man tycker att uppgiften är lätt. Lärarna bekräftar i sin intervju att det är lättare att stötta svaga elever. Lärarna säger att det "inte ska finnas något tak" men tillägger samtidigt att man lägger betydligt mer tid på svaga elever än starka. Rektorn bekräftar i sin intervju behovet av ökad stimulans och gör även en koppling till skolans behov av att höja elevernas meritvärden.

Skolinspektionens bedömer att Råbergsskolan brister i att ge elever som lätt når kunskapskraven ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med att samordna ämnesområden och ge eleverna ledning och stimulans. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

1 kap. 4 § andra stycket och 11 § första stycket, 3 kap. 3 § skollagen, Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer och 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Sigtuna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem.

Motivering

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Elevernas och deras sammanslutningars arbete med inflytandefrågor ska även i övrigt stödjas och underlättas.

I läroplanen anges att eleverna ska ges ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen.

Vid Skolinspektionens samtliga intervjuer med rektor, lärare och elever framkommer att skolans arbete med elevinflytande behöver utvecklas. Rektorn uppger att det är lärarberoende hur mycket inflytande eleverna ges i klassrummen och tillägger att många elever troligtvis inte känner att de kan påverka speciellt mycket. Ett bakomliggande problem är att vissa lärare enligt rektorn fastnar i "allt som måste gås igenom" vad gäller det centrala innehållet i läroplanen och tenderar därför att hålla hårdare i undervisningen. Eleverna ger i intervju uttryck för att det är läraren som bestämmer vad man ska göra på lekt-

ionerna och att de får bestämma i samband med elevens val. Lärarna säger att de till viss del anpassar undervisningen efter elevernas intressen och behov men också att de inte riktigt "vågar släppa loss eleverna". Eleverna kan enligt lärarna till exempel välja om de vill skriva för hand eller på dator men har inte annars så stor möjlighet till påverkan. Rektorn har påbörjat ett utvecklingsarbete kring elevmedverkan genom att ge en lärare i uppdrag att arbeta med frågan. Skolinspektionen bedömer att Råbergsskolan brister i att ge eleverna ett reellt inflytande på undervisningens arbetssätt, arbetsformer och innehåll. På skolan finns det goda exempel på hur elever kan ges inflytande men dessa är i huvudsak kopplade till enstaka arbetsmoment eller enskilda lärare.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister vad avser elevernas inflytande över undervisningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero

Bedömning

Sigtuna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att skolan strävar efter att skapa en god miljö för lärande och utveckling.

Motivering

I skollagen anges att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Dessutom ska det enligt skollagen finnas ordningsregler för varje skolenhet som utarbetats under medverkan av eleverna. I läroplanen förtydligas att skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära.

På Råbergsskolan finns det ordningsregler men enligt Skolinspektionens enkät för årskurs 5 och de intervjuer som genomförts med eleverna så följs inte reglerna. Eleverna beskriver en stökig skolmiljö och en ojämn regeltillämpning som varierar mellan lärare och situation. Eleverna ger exempel på en regel som säger att man inte får vara inne på rasten som dagligen bryts. Elever går vid tillsägelser ut men återvänder in när läraren har gått från platsen. Eleverna ger i Skolinspektionens intervju uttryck för en konfliktrelaterad misstro gentemot de

vuxna och tillägger att lärare i olika sammanhang kommer med "tomma hot" och "tillsägelser som inte hjälper". Eleverna uttrycker dessutom en besvikelse över att lärare lovar att ta tag i konflikter och prata med berörda elever men att detta sedan inte görs. Lärarna uttrycker att de inte riktigt känner igen bilden av att inte följa upp saker som eleverna ber dem att ta tag i. Lärarna bekräftar dock att det finns regler på skolan som de vuxna är oense om och att hårdheten kring dess tillämpning kan variera mellan olika lärare. Lärarna berättar vidare att handlingskraften kring regeluppföljning många gånger är dagsberoende. En lärare beskriver det som att "vissa dagar släpper man kepsen". I samtal med rektorn framkommer att diskrepansen mellan elevernas och lärarnas upplevelse av handling utifrån påtalade elevkonflikter till viss del kan ligga i bristen på återkoppling till elever när åtgärder eller samtal har genomförts.

Skolinspektionen bedömer att Råbergsskolan brister i att skapa en god miljö för lärande och utveckling då skolan inte säkerställer att beslutade ordningsregler följs. Skolan bör dessutom se över möjligheten att ge tydligare återkoppling gentemot elever i samband med utlovade lärarinsatser vid konfliktlösning.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister vad avser arbetet med trygghet och studiero. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

1 kap 11 §, 5 kap 3 och 5 §§ skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Sigtuna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att eleverna och de som avser att påbörja utbildning har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

Motivering

I skollagen anges att elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Skolinspektionen kan vid intervjuer och dokumentanalys konstatera att det vid Råbergsskolan inte finns någon personal som ansvarar för studie- och yrkesvägledningen, (SYV). Inte heller någon lärare på skolan används för att tillgodose elevernas tillgång till studie- och yrkesvägledning, enligt rektorn.

Sammanfattningsvis visar utredningen att eleverna inte har tillgång till personal med kompetens att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggas att åtgärda bristen.

Författning

1 kap. 8 § och 2 kap. 29 § skollagen, Lgr 11 2.6 Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Sara Rising.

På Skolinspektionens vägnar

Maria Caryll
Enhetschef

Johan Arvidsson
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.